

OPINIE

Amerikaanse koers biedt Europa kansen

De nieuwe Amerikaanse koers van Donald Trump hoeft niet te leiden tot een zwak Europa, maar biedt juist kansen om uit te groeien tot werkelijk relevante geopolitieke speler.

THOMAS HUTTINGA
ROB BOUDEWIJN

De Amerikanen hebben officieel afscheid van ons genomen. De nieuwe Amerikaanse veiligheidsstrategie werd in Europa ontvangen met een mengeling van verontrusting en verontwaardiging. Zwart op wit staat nu dat de Europese Unie als een bedreiging moet worden gezien, waarbij de radicaal-rechtse politieke partijen met hun populistisch-nationalistische agenda juist in het zadel geholpen moeten worden.

Een week later, in een interview van nieuwsplatform *Politico*, werd Europa omschreven door de Amerikaanse president Trump als een ‘vervallen’ groep landen met zwakke leiders, die migratie niet onder controle hebben en de Russisch-Oekraïense oorlog niet kunnen beëindigen. Daarnaast verklaarde hij steun aan kandidaat-politici met dezelfde visie als hij, zoals de Hongaarse premier Viktor Orbán die in 2026 opnieuw verkozen hoopt te worden. Europa wordt geconfronteerd met een ideologisch wereldbeeld dat vijandig staat tegenover dat van ons.

In plaats van alleen verontwaardiging en wrok te tonen moet deze nieuwe Amerikaanse koers omgezet worden in een sterkere Europese daadkracht. Juist externe bedreigingen hebben er altijd toe geleid dat het Europese integratieproces nieuwe impulsen kreeg. Na ‘9/11’ kwam veiligheid en de strijd tegen het terrorisme prominent op de agenda te staan, de mondiale financiële crisis leidde tot een bankenunie en een sterkere Euro, de migratiecrisis van 2015 resulteerde in een asiel- en

migratiepact dat volgend jaar in werking treedt. In deze context bieden de Amerikaanse plannen Europa de kans om haar potentie te verzilveren. Het duo Trump-Poetin leidt tot niet tot een ‘zwak’, maar tot een onafhankelijk Europa.

Europa is een economische super- en regelmacht. De Europese Unie kent de grootste interne markt ter wereld met 450 miljoen consumenten en we kunnen nog sterker worden. Uit onderzoek van het Internationaal Monetair Fonds blijkt dat de resterende handelsbarrières binnen de EU net zo belemmerend zijn als een handelstarief van gemiddeld 44 procent voor industriële producten en zelfs 110 procent voor diensten. Er is niet alleen meer economische integratie nodig, maar ook massale investeringen in innovatie en concurrentievermogen om Europa mondiaal economisch relevant te laten blijven.

Duo Trump-Poetin leidt tot een onafhankelijk Europa

Deze daadkracht bestaat uit strengere eisen voor toegang tot onze interne markt. Klimaatvoorwaarden moeten afgedwongen worden, maar bijvoorbeeld ook sterkere privacyrechten: op de dag van publicatie van de Amerikaanse veiligheidsstrategie legde de Europese Commissie het socialmediabedrijf X een boete op van 120 miljoen euro, tot grote Amerikaanse ontevredenheid. Stel dat Amerikaanse of Chinese techbedrijven niet aan

onze voorwaarden willen voldoen, dan moeten hun diensten in de EU (tijdelijk) geweigerd kunnen worden.

Daarnaast moeten we meer investeren in een zelfstandiger Europa op militair, digitaal en economisch vlak. Nederland zou zich, in navolging van Duitsland en Frankrijk, moeten aansluiten bij Euro-Stack: een Europees initiatief dat op dit moment een digitale infrastructuur ontwikkelt onafhankelijk van Amerikaanse of Chinese technologiebedrijven, met eigen clouddiensten en servers. Per 2027 gaat Europa volledig van het Russische gas af, waardoor wind- en zonenergie nog belangrijker wordt.

Het militaire Schengenplan zorgt ervoor dat het slechts enkele dagen duurt (in plaats van 45 dagen) voordat een tank uit de Rotterdamse haven de Poolse oostgrens heeft bereikt. De geplande toetreding van nieuwe landen als Albanië en Moldavië maakt de EU niet alleen een grotere geopolitieke speler, maar ook minder afhankelijk van derden door een vergroot landbouwpotentieel en toegang tot kritische grondstoffen.

Europa wordt neergezet als zwak, maar wordt op de achtergrond juist veel sterker. En het heeft nog meer potentie in zich: de nieuwe Amerikaanse veiligheidsstrategie biedt uitgelezen kansen om Europa eindelijk als werkelijk relevante geopolitieke speler te laten ontwaken. We moeten er alleen nog zelf in gaan geloven.

Rob Boudewijn is verbonden aan de Thorbecke Academie en is directeur training bij het Europa-instituut. Thomas Huttinga is auteur, publicist en docent bij de Universiteit Utrecht.

President Donald Trump kondigde in april nieuwe importtarieven aan. FOTO: ANP